

Rohkeita avauksia ja päätöksiä

Helsingin yliopisto ja sen kirjastot ovat olleet viime viikkoina esillä eri tiedostusvälineissä, eikä syyttä, sillä onhan yliopistomme saamassa uuden hienon kirjastorakennuksen keskustakampuksen ytimeen, Kaisaniemeen. Järjestetyn arkkitehtikilpailun voitti nuorten arkkitehtien ryhmä *Anttinen Oiva Arkkitehdit Oy*:sta teoksellaan [AVAUS](#). Voittanut ehdotus on saanut netti- ja käytäväkeskusteluissa positiivisen vastaanoton.

Helsingin yliopistolla on kokoemusta arkkitehtikilpailujen järjestäjänä. Ensimmäinen kilpailu järjestettiin jo vuonna 1926, jolloin Siltavuorenpenkereelle, nykyisen Minervan paikalle, suunniteltiin Anatomian laitoksen tilat. Tämän jälkeen kilpailuja on järjestetty jo yli 80.

Nyt järjestetty kilpailu oli sikäli merkittävä, että siinä käytettiin uutta kilpailumuotoa. Kiinnostuksensa kilpailuun ilmaisi vajaa 80 arkkitehtitoimistoa, joista 10 valittiin kutsun perusteella ja 20 arvottiin. Tavoitteena oli tarjota uusille toimistoille ja nuorille tekijöille tasavertaiset mahdollisuuden osoittaa kyvykkyytensä kokeneitten rinnalla. Ennakkoluulottomuus ja rohkeus toteuttaa uutta kilpailumuotoa kannatti, sillä kaikki kärkiehdokkaat yhtä lukuun ottamatta olivat arvannon kautta mukaan päässeitä toimistoja.

Arkkitehtuurikilpailua edelsivät useita vuosia kestänyt valmistelu- ja suunnittelutyö ja ennen kaikkea tiedekuntien ja yliopiston johdon tietoiset ja rohkeat strategiset päätökset. Keskustakampuksen kirjastojen yhdistämispäätöstä voidaan tuoreimpien opetusministeriön linjausten mukaan pitää ainoana oikeana. Opetusministeriö esittää uudessa [Korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen suuntaviivat vuosille 2008-2011 –muistiossa \(7.3.08\)](#), että vuoteen 2020 mennessä korkeakoulujen kirjastoverkko toimii palvelukeskustyyppisellä rakenteella, jossa toiminta on keskittynyt nykyistä harvalukuisempiin vahvoihin fyysisiin kampuskirjastoihin.

Tulevaisuuden suuntaviivoja pohdittiin myös yliopistomme kirjastojen strategiaseminaarissa pari viikkoa sitten. Tilaisuudessa yliopistonlehtori *Kristina Lindström* Soveltavan kemian ja mikrobiologian laitokselta Viikistä korosti omassa puheenvuorossaan informaatiolukutaidon opetuksen tärkeyttä opiskelun koko elinkaarelle jaksotettuna. Tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä kirjaston henkilökunnan ja opettajien välillä. Tehtävä ei ole helppo. Se vaatii aikaa, resursseja ja ennen kaikkea kärsivällisyyttä opettajien kanssa.

Tutkijoiden odotukset etenkin luonnontieteellisillä aloilla kohdistuvat mm. erilaisten verkkopalvelujen, Push-tekniikkaa hyödyntävien palvelujen ja

tutkimustietojärjestelmien kehittämiseen. Viimeksi mainittuun on yliopistolla jo reagoitu, sillä [rehtorin päätöksellä](#) (päätös 039/08) yliopistossamme käynnistetään tänä kevään tutkimustietojärjestelmän kehittämishanke (TUHAT). Hankkeen tavoitteen on tuottaa järjestelmä, joka tuo tutkimusta esiin ja tarjoaa tutkijoille ja yliopiston hallinnolle työkaluja tutkimuksen hallinnointiin ja tutkimuksen laadulliseen arviointiin.

Hanke koskee myös kirjastoja, sillä osana hanketta pilotoidaan sähköistä julkaisujen raportointia ja tilastointia sekä selvitetään voidaanko nykyisiä kampusten julkaisuarkistoja hyödyntää julkaisujen metatietojen ja tutkijoiden linkittämisessä.

Rohkeita avauksia esitettiin myös rehtorin asettamassa kirjastojen projektin väliraportissa 31.1.08. Väliraporttiin saatiin runsaasti palautetta ja kommentteja. [Yhteenvetoa](#) näistä on laatinut projektipäällikkö *Iiris Karppinen*.

Väliraportti painottui kirjastojen keskitettyjen toimintojen organisointiin kirjastopalveluosastossa ja siten ennen kaikkea kirjastoammatillisiin asioihin, minkä vuoksi palautetta ja kommentteja saatiin enimmäkseen kirjastolaisilta. Henkilökuntaa huolestuttaa eniten kirjastojen ydintoimintojen, luetteloinnin ja hankinnan, keskittäminen ja näihin liittyvien työprosessien pilkkominen. Moni on kantanut huolta suunnittelun etenemisestä ja henkilökunnan mahdollisuuksista vaikuttaa ja osallistua suunnitteluun. Myös päätöksenteon etääntyminen uudessa hallintomallissa

arveluttaa.

Projektiryhmän aikataulu on tiukka ja suunnittelua ei helpota tuleva yliopistouudistus, joka vaikuttaa merkittävästi yliopiston rahoitus- ja päätöksentekojärjestelmiin ja näiltä osin myös kirjastojen tulevaan hallintomalliin. Yliopistolakiin liittyvä valmistelu etenee niin valtakunnallisella tasolla kuin Helsingin yliopistossa vuoden 2008 aikana. Tästä johtuen loppuraportti jää rahoitukseen ja päätöksentekoon liittyvien esitysten osalta osittain avoimeksi. Suunnittelu jatkuu ja konkretisoituu loppuraportin valmistumisen jälkeen. Kirjastojen yhteiset työryhmät ja kirjastoissa vastaavissa toiminnoissa työskentelevät ovat mukana suunnittelutyössä.

Vuosi on vasta alussa, mutta useita merkittäviä päätöksiä ja avauksia on siis jo tehty. Määrätietoinen ja suunnitelmallinen kehittäminen ja työ palkitaan, mistä osoituksena on mm., että Helsingin yliopisto läpäisi hyvin laadunvarmistusjärjestelmän auditoinnin. Kirjastot saivat [raportissa](#) kiitosta hyvin hoidetusta ja pitkäjänteisestä laatutyöstä.

Olen ylpeänä yliopistolainen.

Teksti:

Tiina Äärilä

suunnittelija

kirjastopalvelujen koordinointiyksikkö

Helsingin yliopisto

tiina.aarila[at]helsinki.fi

puh. 191 21776

Kuva:

Jussi Omaheimo